

MÉREGTELENÍTŐ

2018.09.szám

KEDVES OLVASÓ!

Kicsit siettettük a végét ennek a drága nyári szabadságos időnek. A forróság tette, azért voltunk türelmetlenek, legyen már vége, ezt már nem lehet bírni! Te is így élted meg ezt a négy augusztusi hetet? Persze van, aki jobban tűri a hőséget, bár egy afrikai fiatalember is panaszkodott, mondván: az Ő forróságuk otthon száraz, itt pedig 60-70% a páratartalom.

Nos, mindenesetre vége lett a kánikulának is, a nyári szünetnek is. Jó mérleget állíthatok fel, ami a gyerekekkel töltött időt illeti. Utolsó héten még búcsúzóul egyszerre mindhárom kisfiú itt alhatott nálunk. A szomszédoktól nem győztem elnézést kérni előtte és utána – mert hála Istennek a gyerekek a kertes ház szabadságában élnek, itt a panelben az ő hangerejük sokszor túlzó. De nem dőlt össze a 10 emelet sem, s az időjárás is megkegyelmezett, ez az utolsó hét normális nyárutó hőfokát hozta.

Ahogy este beszélgettünk a gyerekekkel az előttük álló iskolaévről – mert idén már kettő iskolás! - nekem még most is görcs állt a gyomromba, felidézve az emlékeket.

Pedig szívesen mentem annak idején az iskolába, nem is volt bajom soha sem a magatartással, sem a tanulással. (egyedül a tornaórákra emlékszem rossz szájjal!) De minden, ami ünnepélyes, megható, hétköznapiól eltérő, az bennem torokszorító érzéseket okoz a mai napig. Azért emlékszem egy olyan évnyitó ünnepségre, ahol, talán a meghatódottságot ellensúlyozandó – botrányos nevető görcs ragadt ránk, persze a Himnusz alatt. Nem bírtuk abbahagyni, míg végül sírás lett belőle. Ma már megoldom egyszerűbben, sírok, és kész!

Bizony, elszállnak az óvodás, a kisiskolás évek éppúgy, mint ahogy elviharzott az egész élet. És lám, egyetemistánk is van ez évben, kedves kis Gólya! Reménykedjünk, hogy nekik, a mai iskolásoknak is szép emlékeik maradnak ezekről az évekről, és szeretni fogják azt, amit megtanultak, amit majd felhasználnak belőle az életben.

Hárs Ernő: Vége a vakációnak

Kopog már a barna dió,
véget ért a vakáció.
Vidám ruhák, fénylő szemek,
gyülekező gyereksereg.
Mint a fecskék messze délre,
készülnek az új tanévre.
Villanydrótjuk iskolapad,
kedvük alatt majd leszakad.
Fiú, leány cseveg, csipog,

csupa emlék, csupa titok.
Patak vize, erdő zöldje
zsong szavukkal körbe-körbe.
Hozzá annyi napfény vakít,
elég lesz az új tavaszig,
hogy se szél, se fagyos utak
ne lopják el mosolyukat,
s mindegyikük bátran szálljon
át a betű-óceánon.

Vértessaljai László: Taps a meghívottaknak

Ilyet se látott a római Szent Ignác-templom! Pár perc alatt a magyar ministráns fiatalokkal teli templomban kétszer is olyan tapsvihar tört ki, hogy kezdtem már a vakolatot féltetni. S hogy miért is? Mert ezek a ministránsok az Úrei. Az Ő oltáránál állnak, Őrá hallgatnak, ismerik a Hangját, és megteszik, amit kér tőlük.

A szerda esti magyar szentmise végén Ternyák Csaba egri érsek maga sem gondolta, hogy a hirtelen támadt ötlete nyomán felvetett kérdés mekkora pünkösdi vihart kavart...

Már csak az áldás hiányzott a mise teljességéhez, amikor Csaba érsek „csak úgy” megkérdezte és kérte: „Hányan vannak köztetek olyanok, akik már megéreztétek valamiként az Úr hívását, és gondoltatok arra, hogy az ő szolgálatába álljatok? Emeljétek fel a kezeteket!” „Hát, elég meredek kérdés!” - gondoltam magamban, de a valóság rögtön megcáfolta csírázó kicsinyhitűségemet, mert egyik kéz a másik után emelkedett fel. Nem számoltam a felemelt kezeket, mert amolyan tisztos kerek erdő kerekedett a kezekből. Legalább tíz-húsz százaléka a jelenlévőknek, azzal a felemelt kézzel vallomást tett. Vallomást az Úr mellett, hogy már hallották az Ő Hangját, amint megszólítja és magához hívja őket. Pár másodpercig égbekiáltó jelként „lógtak” azok a kezek a magasban, mire a többiek, gondolom ők is döbbenetesen e tanúságtétel láttán, összeverték a tenyerüket és dübörgött a tapsvihar. Hosszan és kitartóan. De kinek is szólt a taps? Csak találgatni tudom: az Úrnak, aki ma is hív, és ma is bízik a fiatalokban! Aztán tapsoltak a meghívottaknak. Hogy észrevették a meghívást, hogy elfogadták, és hogy itt, ebben a sűrű levegőjű római Szent Ignác-templomban megvallották azt. Hányan is lehettek, akik a mellettük ülő tanúságtevő felemelt keze láttán ilyesfélét mormolgattak magukban: „Hát ezt nem gondoltam volna!” Vagy éppen fordítva: „Én ezt már sejtettem...!”

Ebben a mámoros légkörben Fülöp Ákos atya, a magyar ministránszarándoklat szervezője vette át a kezdeményezést és tágította az isteni meghívás hatósugarát. Hogy senki ne maradjon ki a meghívásból, szólt az Úr rendelte szent házasságról, amely egyaránt érint ministráns fiúkat és lányokat. De olyan házasságról beszélt, melyben gyermekek születnek, olyan gyermekek, akik majd a maguk idejében meghallják az Úr örök hívó szavát, és elindulnak majd éppen úgy, ahogy a felemelt kezűek jelezték...

Még be sem fejezte, amikor újból felharsant a taps. De ezúttal még erősebb és olyan hosszantartó volt, hogy szinte elsöpörte Csaba érsek sűrű igyekezetét, aki záró áldást akart adni. Mert a hivatalos püspöki áldás helyett, onnan főntről, Pozzo mester freskói fölül, az atyai Házból csak úgy záporozott az áldás. Nem szűnt a taps, és éreztem, a ministránsokban felszabadul minden kegyelem, amit e pár nap alatt az Örök Városban kaptak.

Akik kijutottak a szűk kapun a Szent Ignác-templom előtti csodálatos barokk terecskére, azokat a kintiek tapsa fogadta, mire ők is beálltak közéjük, hogy

az újonnan kilépőket köszöntsék. Nagy tömeg verődött össze, belőlünk, templomos magyarokból és római turistákból.

Kérdezték is hangosan, nem értvén a magyar szót: „De hát kik ezek a lelkes fiatalok? Magyarok! – feleltem taljánul. Magyar, római katolikus ministráns fiatalok! Ahogy mondom ezt, meg is szédülök az örömtől és büszkeségtől, mert bizony mondom nektek: **jó magyarnak lenni!** És jó római katolikus magyarnak lenni. Az ilyenek meg sem öregszenek. Csillog a szemük, és tapsolnak. Van holnap, mert lám, készíti az Úr: „Ne félj, Laci, én Velük, Veletek vagyok!”

„Csoda volt, a Gondviselés keze ölelt át bennünket”

Az 1994. december 2.-án történt, 31 halálos áldozatot követelő szajoli vasúti balesetről szóló híradások alatt egy ikonikus fotót készített az Új Néplap helyszínen dolgozó munkatársa, Mészáros János fotóriporter. Barta Kálmán tűzoltó a karjaiban menekíti ki a romok alól az öt esztendő, könnyes szemű, kormos képű kisfiút, Kovács Zsoltot. Ők hárman 24 esztendő elteltével most találkoztak újra egymással. Ráadásul Szajolban.

Többszörösen is örömmünnepet élt meg a község augusztus huszadikán. Pedig a lélekmelengető meghiúsultság egyik apropóját az egykori szajoli vasúti szerencsétlenség egy döbbenetesen szívszorító, híres jelképpé vált mozzanata, szó szerinti képkockája szolgáltatta.

A község helyi esperesplébánosa, Lengyel István, valamint Szöllősi József polgármester, a helyi egyháztanács világi elnöke nem először próbálták meg összehozni az emblemikus kép három fő szereplőjét, ezidáig sikertelenül.

István atya, ismerve a területi Prima díjas fotós, Mészáros János zseniálisan mindent láttató és éreztető, a fél országot beutazott, országos sajtódíjnyertes fotóját, valamint végig kísérve a pappá lett fiatalember életútját, „úgy rendelte meg a jó Istentől”, hogy Zsolt atya az egyik újmiséjét Szajolban celebrálja.

A harminc éves Kovács Zsoltot egyébiránt dr. Beer Miklós püspök ez év június 16-án szentelte pappá a Váci Székesegyházban.

Zsolt atya tehát újmisési áldozóapként hirdette az igét a szajoli Szent István király római katolikus templomban augusztus 20-án délelőtt, s a szertartás végén István atya meglepetés-ajándékot nyújtott át számára. Azt a méretes emlékképpé kinagyított fotót, melyen Barta Kálmán kisújszállási tűzoltó képében a gondviselés kezébe adták a kis Zsolti életét.

A bátor, immáron nyugalmazott lánglovag most hétfőn, Szöllősi József községvezető kérésére szintén megjelent a misén – a feleségével érkezve hallgatta Zsolt atya beszédét, amikor az ajándékátadásra került sor.

A fotó két főszereplője meghatódva borult össze az oltár előtt, míg ennek láttán a templomban tartózkodók ugyancsak a könnyeikkel küszködve örültek kettejük találkozásának.

No, de hol járt a háromlábú szék harmadik lába, Mészáros János?

Nos, kisvártatva ő is megérkezett – szokása szerint egyéb fotós munkáiból rohant Szajolba. A szentelt kenyér falatozgatása közben, a polgármesteri hivatal ünnepelőbe öltözött házasságkötő termében, huszonnégy év elteltével foghatták meg mindhárman egymás kezét.

– Amikor a vonatbaleset történt, még csak hatéves voltam. Annyira gyorsan történt minden, hogy csak részletekben törnek fel belőlem az emlékek. Arra például tisztán emlékszem, hogy amikor kiszabadítottak a törmelékek alól, odajött hozzám egy orvos, a köpenye és a keze teljesen véres volt. Rám nézett, „vele minden rendben van!”, mondta kollégáinak, és már ment is a többi túlélőhöz. Aztán anyáékkal odahaza sokszor megbeszéltük az eseményeket, s mindannyian megállapodtunk abban, az, hogy mi túléltük a borzalmat, nem lehet szerencse. Csoda volt, a Gondviselés keze ölelt át bennünket – szögezte le Zsolt atya.

Öccse, a baleset idején háromesztendős Csaba végigaludta a szerencsétlenséget. Ő és édesanyja ugyancsak végigkövette Zsolt atya miséjét.

– Én gyógymasszőr lettem a Szolnoki MÁV Kórházban. Bátyámmal tehát gyógyítóemberekké lettünk. Ő a lelkeket, én a testeket orvosolom – magyarázta hivatásukat a huszonhét éves Csaba.

A két fiútestvér abban a vasútállomás épülete mögötti szolgálati lakásban tartózkodott, melybe 110 km/órás sebességgel belerobogott a hosszú szerelvény. Édesanyjuk egy másik helyiségben épp mosott, amikor a kisszobában a két gyermekére omlott az épület.

– Hosszú évtizedekig a MÁV-nál voltam alkalmazásban, nyugdíjazásomig szakaszmérnökként dolgoztam a vasútnál – idézte fel a történeteket Zsolt édesanyja, Kozma Katalin.

– Jászkiséren laktunk, épp válófélben voltam a baleset előtti időszakban, amikor Szajolban kaptam egy szolgálati lakást a pályaudvar egyik épületében. Amikor bekövetkezett a tragédia, nem ért sokk, inkább dolgozott az adrenalin, hiszen a gyerekek életét igyekeztem menteni a romok alatt.

Megszűnt számomra a külvilág, két órán keresztül beszéltem hozzájuk, hogy tartsam bennük a lelket, míg kiszabadítják őket a tűzoltók. Amikor láttam, hogy mindkét fiamat élve és épségben emelik ki a roncsok közül, s elvitték

őket megfigyelésre kórházba, én éjszakai szállás után néztem. Mivel a rokonok egy ideig nem tudták, hol vagyok, eltűnt halottnak hittek, s hétvégén már el is búcsúztattak. Aztán, láss csodát, itt vagyunk mindannyian, testben és lélekben egészségesen. Rettenetesen sajnálom, hogy a katasztrófában érintettek közül sokan ezt nem mondhatják el...– hangsúlyozta az anyuka, majd büszkén végignézett két felnőtté érett fián.

– Tősgyökeres kisújszállási vagyok, ősi tűzoltócsalád tagja, akinek a nagyapja és az unokája is tűzoltó – szólaltattuk meg a hősök egyikét, a képen Kovács Zsoltikát a karjaiban tartó **Barta Kálmánt** is. – A baleset idején épp szolgálatban voltunk, amikor a helyszínre vezényeltek bennünket az új rohamkocsinkkal. Nem is tudom pontosan, ki vagy kik emelték ki a gyerekeket, de nem én voltam. Nekem csak a kezembe adták a nagyobbikat, s futottam vele a mentőhöz, amikor lencsevégre kaptak... – hátrította át másokra a mentés legfontosabb mozzanatait a most szeptemberben hetvenesztendő Barta Kálmán. Aki egyébként számos szakmai és városi elismerést is kapott több évtizedes áldozatos munkájáért.

Zsolt atya az újmiséjét követő kőtetlen beszélgetésen mondta:

– Keresztelésemkor a nagyapám azt mondta édesanyámnak: meglásd, ebből a fiúból egyszer még pap lesz. Ezt persze senki sem vette komolyan. Tizennyolc éves koromban volt egy élményem, amikor úgy éreztem, a Jóisten látogatott meg. S amikor egy adventi lelkigyakorlat alkalmával megkérdezték tőlem, „nem érdekelne esetleg a papság”, csak egy talán-nal tudtam válaszolni. Nehéz volt kimondani az igent. A gondolat viszont nem hagyott nyugodni. Amikor eljutottam a madridi katolikus ifjúsági világtalálkozóra, életre szóló tapasztalatokkal gazdagodtam. Egyre erősebben éreztem a hívó szót. A családdal is megosztottam a választásomat. Úgy érzem, a döntésem megtérést hozott a családomnak

A „találkozás” végén a fotó főszereplői ismét mentek saját útjukra. Zsolt atya szolgálati helyére, Balassagyarmatra, Barta Kálmán Kisújszállásra, **Mészáros János** pedig robogott tovább az élet újabb emlékezetes momentumait megörökíteni...

Joseph Tobji: A halál közelsége megtanított minden percnél örülni

A szíriai Aleppo maronita érseke számos barátját, ismerősét eltemette, bomba robbant többször a közvetlen közelében, mégis derű árad belőle. Vagy inkább igazi boldogság. Rombolásról, újjáépítésről és örömtelen európaiakról is nyilatkozott a SZEMléleknek. Beszélgetőtárs Gégény István. *(Az interjú Brüsszelben, az Európai Parlamentben készült, angol-olasz keresztolmácsolással!)*

– *A média gyakran csak a szíriai valóság egy-egy szeletét mutatja be, felnagyítva bizonyos részleteket. Ön, mint aki ott él a helyszínen, miként mutatná be a teljes képet?*

– Bár sokan azt gondolják, hogy Szíriában polgárháború zajlik, valójában egyfajta világháborúról beszélhetünk. Ferenc pápa is találóan fogalmaz, amikor III. Világháborúról beszél. Ez a háború kisebb elemekből tevődik össze. Számos harcoló fél van jelen egyszerre: oroszok, irániak, amerikaiak, törökök, izraeliek, angolok, franciák seregei... Sok harcos igazából terrorista, hiszen az ártatlan civileket is megtámadják, s ezek az agresszorok számos külföldi nemzetet képviselnek. A szíriai emberek nem akarták ezt a háborút, belefáradtak abba, ami ott zajlik, s úgy érzik, olyan csata zajlik a területükön, ami más államok közötti konfliktusból adódik, mégis az ő hazájukat teszi tönkre. Ennek a háborúskodásnak rengeteg következménye van, kezdve a halállal, az elhunytak sokaságával, aztán ott vannak az árvák, a szegények, a betegek, a súlyos sérültek – mindez egyszerre jelen van Szíriában, mindet a háború eredményezi. Amikor szegénységről beszélünk, tudnunk kell, hogy jelenleg a szíriai emberek 80 százaléka a létminimum alatt él. De a halálnak is számos arca van: ott élnek közöttünk anyák, akik eltemették fiaikat, látjuk az özvegyek meggyötört arcát. Különösen fájdalmas mindezt egy családközpontú társadalomban megélni. Ha a meggyilkolt, elesett emberekhez hozzászámoljuk az elmenekülőket, akkor egyre jobban megértjük, hogyan bomlanak szét az addig oly szoros családi kötelékek, óriási drámájaként a háborúskodásnak – a társadalomromboló hatás felbecsülhetetlen. Tegyük hozzá, hogy ezek a folyamatok immár 8 éve zajlanak, vagyis egy iskolásnyi generáció nőtt fel tanulás, alapfokú képzés nélkül. A szíriai kamaszok többsége írástudatlan. Képzelnék el, mekkora hatása van ennek egy ország társadalmára!

– *Úgy tudom, az elmúlt években olyan alapvető feltételekből is hiányt szenvedtek a szíriai lakosok, mint ivóvíz, elektromos áram. Mi a helyzet 2018 nyarán Aleppóban?*

– A városban immár nincsenek terroristák, s megszűnt a kettéosztottság a település keleti és nyugati része között. A külvárosokban, vidéken továbbra is jelen vannak az ártatlanokat is gyilkoló harcosok, továbbra is félelemben tartják a lakosságot. Ami az életfeltételeket illeti, jelenleg naponta 8-10 órányi időszakban áll rendelkezésre elektromos áram, de mi ennek is nagyon

örülünk ahhoz képest, ahogyan korábban éltünk. Minden percnél megtanultunk örülni. A vízellátás is általánosságban kezd helyreállni, de egyes városrészek annyira romosak, hogy teljesen elpusztult a szükséges infrastruktúra. Van, ahová kannákban hordva jut el az ivóvíz. Emiatt érthetően nem túl motiváltak a korábbi lakosok a visszatérést illetően. Hiába nem zajlik már csata Aleppo területén, az embereknek nincs pénzük újjáépíteni a lakásaikat. E téren is nagy feladat hárul az egyházi szervezetekre, amelyek albérleteket, lakásokat bérelnek a visszatérő családoknak.

– Két kérdés merül fel bennem, amelyek összefüggnek egymással. Ön ott él, eddig is ott élt ebben a világháborús környezetben. Milyen érzések vannak a szívében, miközben halál, vérengzés, tragédiák áradata veszi körül folyamatosan, saját élete is veszélyben van, s miként lehet felfedezni Isten szándékát, üzenetét ebben a fájdalmas közegben?

– Jó kérdések! Amikor elkezdődött a háború, mindannyiunk szíve tele volt félelemmel – halálfélelemmel. Ez nem csupán elméleti aggodalom volt, hanem mindennapos tapasztalat, ahogy a közvetlen közelünkben, akár 5 méterre, a szomszéd házba becsapódott egy bomba, megölve a barátainkat, ismerőseinket. Mennyi-mennyi barátomat, kedves ismerősömet temettem el saját magam! Természetesen bennem is ott volt az érzés, hogy előbb vagy utóbb én kerülök sorra. Az emberek többsége otthon maradt, s egy sajátos hálózat épült ki a lakosok között. Főként telefonon kommunikálva segítették egymást, hogy melyik utcát, útvonalat érdemes elkerülni, melyik körzetben vált hirtelen veszélyessé a helyzet. Egy idő után világossá vált mindannyiunk számára, hogy szinte mindegy, otthon maradunk-e, vagy kimegyünk az utcára – ugyanannyi esélyünk van meghalni. Odabent, mélyen kialakult egy érzés az emberekben, hogy amíg élsz, addig az a dolgod, hogy élj. Előbb vagy utóbb meg fogsz halni, de itt és most folytatnod kell az életedet. Személyesen úgy tekintek erre a helyzetre, ahogy erről az egyház képviselőjében a templomban is prédikálok: a halál nem a totális vég. Ez egy ösvény, amin át kell haladnunk, hiszünk benne, hogy az örök élet sokkal jobb a földi életünknél. Ha erre fókuszálok, belső békét tudok kialakítani magamban, függetlenül attól a drámai helyzettől, amely körbevesz.

A háború egyben rákényszerített, hogy megvizsgáljam saját hitéletemet, s még jobban törekedjek az életszentségre. Így tehát, amennyiben a személyes életemre tekintek, ez a háború gyümölcsöket termelt számomra – azt hiszem, egyfajta megtérés zajlott le bennem. Talán furán hangzik, hogy egy püspök megtér, de szerintem ez történt bennem, velem az elmúlt években. ... Ténylegesen felfedeztem, naponta átélem, hogy minden mulandó körülöttünk. Minden dolog el fog pusztulni. Egyedül Isten az elpusztíthatatlan valóság, ő örökké megmarad.

– Magyarországon, ahogy bizonyos más országokban is sokakban felmerül a kérdés: miért nem maradnak otthon ezek a menekültek, miért akarnak máshol, messze a hazájuktól új életet kezdeni? Bennem az ellenkezője merül fel az előbbieknél: miért maradnak Szíriában, akik még mindig ott

vannak, *Ön például miért nem menekült el a bombák elől?*
– Három indokot tudok mondani. Az első a pénz. Azok tudtak elmenekülni, akik meg tudták fizetni az embercsempészeket, a menekülés költségeit. Azt hiszem, azok a legszomorúbb emberek Szíriában, akik anyagi okok miatt maradtak otthon. A szívük külföldön van, a testük azonban benne maradt a nyomorúságos környezetben. A második csoportba azok tartoznak, akik félnek a háború kihívásai után egy újabb kiszámíthatatlan kalandba belevágni. A harmadik kör tagjai, akiknek meggyőződésük, hogy ez az ő földjük, atyáik földje. Maradniuk kell, ide tartoznak, rajtuk múlik a folytatás, a jövő. Ide kötik őket a hagyományok, a szokások, a kulturális sajátosságok, s nem vágnak gyökeres változásokra, idegen elemekre az életükben. Hozzá kell még egy tényezőt tennem: vannak, akik keresztényi elhivatottságból maradnak Szíriában, egyfajta misszionáriusként, hogy tanúságot tegyenek a hitükről, hogy a keresztény élet ne vesszen el a társadalomból. Igazi misszió ez, valódi mártírokról beszélhetünk.

–...Szíriában, így Aleppóban is hosszú ideig békésen éltek egymás szomszédságában keresztény és muszlim vallású emberek egyaránt. Mit javasol szíriai keresztény vezetőként, hogyan tekintsünk muszlim felebarátainkra?

– A keresztények és muszlimok jelenlegi együttélése, párbeszéde, kapcsolata Szíriában egy 1400 éves folyamat eredménye, amelyben végig jelent volt, ma is jelen van a fejlődés. Amikor ezek a muszlim emberek Európába érkeznek, hiányzik ez az együttélési hagyomány, az európaiak gettókba kényszerítik őket. Így elszeparálódnak a helyi társadalomtól, ami elősegíti a fanatizálódást. Meg akarják védeni saját identitásukat a nyugati kultúra befolyástól, amely az ő szempontjukból küzdelmet jelent. Ebből sok feszültség származik. Ha tehát megoldást keresünk erre a helyzetre, mielőbb fel kell számolnunk ezeket a gettókat. Nem kérdés, hogy az integráció kihívásokkal jár, rengeteg probléma felmerül – ez természetes velejárója az együttélésnek.

– Megfordítva a nézőpontot: hogyan tudjuk mi, európai emberek segíteni azokat, akik otthon maradtak, vagy haza szeretnének térni Szíriába?

– Nagy szükség van arra, hogy a Szíriában maradt embereknek segítséget nyújtson a világ. Újjá kell építeni a lakásokat, munkahelyeket, a nevelési, egészségügyi intézményeket. Ez a munka már most is zajlik. Azt mondhatom, hogy amint számos nemzet tagjai részt vettek a háborúskodásban, az újjáépítésbe is sok ország bekapcsolódott

– Vajon mi lehet Isten üzenete ezzel a háborúval és annak következményeivel Európa számára, mit akarhat tanítani nekünk?

– Keresztényként meggyőződésem, püspökként különösen, hogy ez az üzenet: forduljunk vissza Istenhez. Ő a garancia a békére, s nem csupán emberi értékeket biztosít számunkra, hanem valódi boldogságot is. Több alkalommal jártam Európában, s úgy vettem észre, az itt élő emberek arcán nehéz örömet felfedezni. Pedig megvan mindenük, amire csak vágnak. Az

fogalmazódik meg ennek kapcsán bennem, hogy az igazi boldogság szoros összeköttetésben van az életszentséggel – egyik sem létezhet a másik nélkül. Isten az, aki szentté és boldoggá képes tenni bennünket. Aki boldog szeretne lenni, annak egységben kell lennie Istennel.

Szerepcseré

A napokban beszélgettem egy élete alkonyán lévő, nagyon, szomorú, magányos, idős személlyel. Mikor megtudta, hogy lelki gondozóként keresem, azonnal tiltakozott, még kezeit is védekezően maga elé tette. „Nincs szükségem lelki gondozóra!” S mindjárt közölte, Istennel nem foglalkozik évtizedek óta. „Ez az én döntésem, így döntöttem” - hangsúlyozta.

Tudomásul vettem, hogy ebben a szobában „Isten, le is út, fel is út”,s az életéről, családjáról kezdtünk beszélgetni. (Mintha ez nem ugyanaz lenne, mintha Isten nem lenne ott az életünk minden pillanatában, minden atomjában!?) De Ő még visszatért a témára: „azt én tudom csak, mi volt az életemben, amiért így döntöttem”. Méregtelenítöm egy példányát gyanakodva fogadta, hátha becsempészem hozzá valamiképp Istent. Mondtam, olvassa csak a viccoldalt és a verseket, igazán nagyon szépek...

Azóta is vissza-visszatérek Hozzá gondolatban. Mert nincs egyedül az álláspontjával ez a drága, idős személy, én aztán tudom.

Érdekes, hogy a lélekről azonnal Istenre asszociálnak az ateisták is. Nem tudom eldönteni, számukra VAN Ő, aki azt mondta Mózesnek, „én vagyok, aki VAN”. Ha lehet rá haragudni, akkor van. De milyen lehet az ő Istenük, akinek fel lehet mondani, akire lehet haragudni? És miért? Mert nem jól teljesít?

Nem felcserélődtek a szerepek? Mert haragszom a beosztottamra, ha nem azt teszi, amit kértem, vagy a kisfiamra, ha rossz osztályzatot hoz. De arra, aki szeretetből létre hívott, aki meghalt értem, hogy nekem örök életem legyen?

Nem inkább én képzelem magamat istennek, mikor Őt számon kérem, hogy nem az én akaratomat teszi? Ez persze egy általam teremtett képződmény, nem a valóságos Teremtő. Ezért Ő, aki VAN, nem is neheztel, ha haragszunk erre a teremtett kis-istenünkre. Csak szeretné mégis magát felismertetni, mivel Ő nagyon szeret bennünket. Szeretne megvigasztalni, átölelni. Szeretné, ha béke költözne az ilyen szívekbe, ha gyógyulnának lassan az ilyen sebek – ezért jár utánunk csak úgy, név nélkül...

És ezért járok én a követségében, hogy elvigyem a gyógyító szeretetét...

Várnai Zseni: Öreg nő sóhajt

Csak addig fáj, amíg harcoltam érte,
amíg a lelkem égőn rátapadt,
s egy reggelen rájöttem, hogy hiába:
az ifjúság már tőlem elszaladt.

Lemostam minden kendőzést magamról,
hajamat sem festettem újra már,
mint vert vezér, a fegyverem leraktam,
s olyan vagyok most, mint egy téli táj.

Mint a felhőkbe nyúló hegytetőkön,
fejemen, ím, örökös hó ragyog,
így hordozom ezüstös koronámat,
és hófehéren újra szép vagyok.

E szépség más, mint volt az ifjúságé,
nincs benne tűz, és nincsen küzdelem,
magas hegycsúcsra nem csap lenti lárma,
és ez a szépség nem lesz hűtelen.

Olvasgatok, sétálok, eltűnődöm
az életem, mely szép és változó,
hullámok jönnek, mennek, elsimulnak,
így hömpölyög a nagy és mély folyó.

Lassúdan járok, fűszálat se sértsek,
mert minden élet mérhetetlen kincs,
napnyugtát, holdat, csillagokat nézek,
ó, mennyi nagyság, s vége soha sincs!

Erdélyi József: Szeretet

Szeretem én az eget, úgy, ahogy van,
derűsen, borúsan;
szeretem a földet is úgy, ahogy van,
sárosan, porosan.

Nem válogatok sem égben, sem földben,
sem időben, sem térben;
arravaló, hiszem, hogy térdre essek -
arravaló a térdem.

Arravaló az út, hogy menjek rajta,
s hogy ráboruljak holtan,
mint egy ledőlt fa; ne tudja bár senki,
hogy ki voltam s mi voltam...

Nemes Csaba: Teremtésvédelmi kalendárium

– Nem lehet mindent könnyedén visszafordítani!

A Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesülettel együttműködésben három, a környezet megváltozásához kapcsolódó kulcsfogalommal ismertetjük meg az olvasókat: a szukcesszióval, az irreverzibilitással és a rezilienciával.

Szakmai körökben jól ismert definíció szerint a „szukcesszió a biocönózisban (társulásban) végbemenő egyirányú változások sorozata, nem megfordítható folyamat, melynek során a társulást alkotó populációk részben vagy teljes egészében kicserélődnek”. Ehhez vezethet az a jelenség, amiről többször írtam már az elmúlt időszakban: az Északi-sark felett uralkodó állandó légköri áramlás, a cirkumpoláris áramlás jellegének tendenciaszerű változása. Gyengült az áramlás erőssége, zártsága. Az ok egyértelmű az éghajlattal és annak változásával foglalkozó szakemberek előtt, mégpedig a globális felmelegedés. Már régóta ismert, hogy a globális felmelegedés következményeként a sarkok felé erőteljesebb a melegedés, mint az Egyenlítő felé. Mértéke lehet akár kétszeres, háromszoros is a sarkokon. Emiatt az Északi-sarkon nyáron már egyre inkább csökken a jégvastagság, valamint az Északi-sarkhoz közeli szárazföldi területeken (pl. Grönlandon) vékonyodik, több helyen eltűnik a jégtakaró. Az előbbieket miatt megváltozik a földfelszín–levegő–óceán kapcsolat dinamikus termikus egyensúlya, amely hatással van a légköri áramlásokra, olyan ún. állandó áramlásokra is, mint a cirkumpoláris áramlás. Az áramlás gyengüléséből adódóan egyre többször „szabadul ki” a sarkköri hideg levegő a sark közeli területekről, és ez a hideg hullám árasztja el Európa nagy részét, kivéve az északi területeket. Ilyenkor a légáramlások dinamikájából adódóan a benyomuló hideg áramlások „hátán” meleg levegő áramlik az északon fekvő területekre. Így fordulhatott elő, hogy az elmúlt hetekben többször volt melegebb Skandináviában, mint Közép-Európában. Amíg Észak-Európában rendkívüli melegrekordok születtek, addig nálunk, Magyarországon elmaradt a kánikula.(június-júliusban) Ez nem azért gond, mert „hiányzik” a nagy forróság, hanem azért, mert egyre változékonyabb, egyre kevésbé válik tervezhetővé időjárásunk. Ahogy északon felborul a természet rendje, úgy ez a többi szárazföldi területen is továbbgyűrűzik.

A természetes élővilág, a flóra és a fauna, szép lassan „hozzászokik” a változáshoz, azaz adaptálódik, átalakul, egyes területeken más-más fajok és társulásaik lesznek az uralkodók. Átalakulnak: semmi nem lesz tökéletesen olyan, mint most, nem tér vissza az az egyensúlyi állapot, mint korábban. Az ember világa, benne az általa termesztett növények is, legyenek azok gyümölcsfák, gabona, szőlő, vagy akár erdőtelepítések, nehezebben vészeli át ezen időszakot, hiszen a rendkívüli módon lecsökkentett biológiai sokféleség miatt az ebből adódó ökológiai „immunrendszer” is meggyengült.

Ahogy változnak az élőhelyi feltételek, amelynek egyik legfontosabb természetes összetevője az éghajlat, egyes fajok eltűnnek, mások viszont megjelennek, és társulásaikkal együtt elfoglalják a rendelkezésre álló élőhelyet. Az ún. úttörő, azaz a kezdő tágtúrású fajokból álló társulások jelennek meg először. Ez a jelenség a *szukcesszió*, amely egyirányú, azaz nem visszafordítható folyamat. A természetben előforduló folyamatok *nem visszafordítható, más néven irreverzibilis* folyamatok. Reverzibilis jelenségeket csak mesterségesen, gondosan beállított kísérletekben tapasztalhatunk.

Az *ökológiai reziliencia* egy olyan új kulcsfogalom, amely az elmúlt 15 év nemzetközi környezetpolitikájában egyre inkább uralkodóvá válik. A környezetpolitikai közgondolkodás egy másik tudományból, a pszichológiából kölcsönözte, ott azt a képességet jelöli, hogy „az ember vissza tudja nyerni eredeti, jó állapotát testi-lelki szenvedés, illetve nehéz élethelyzetek átélése után”. A reziliencia általánosabb értelemben rugalmas ellenállási képesség, azaz „egy rendszer képessége arra, hogy külső hatásokat elnyeljen, de képes legyen fenntartani alapvető struktúráját és funkcióit”.

A reziliencia talán az utolsó szalmaszál. Egy olyan reményteljes megközelítés a környezetpolitikában, amely a természet és társadalom olyan reziliens kölcsönhatásait erősítené, amely *csökkentheti az ökológiai összeomlás veszélyét és fenntarthatóvá tehetné az emberiség létét*.

Csak hogy ne felejtjük el: a természeti folyamatok irreverzibilis folyamatok! Globális éghajlatváltozás részesei vagyunk, ne arra számítsunk, hogy „minden marad a régiben”! Életformát kell változtatnunk ahhoz, hogy legalább a minket eltartó alapvető funkciók és struktúrák képesek legyenek megmaradni.

Bertolt Brecht: A városokról

Alattuk csatorna,
Bennük semmi, fölöttük füstlepel.
Örömtelen éltünk, bennük lerakódva.
Elmúltunk gyorsan. Ők lassan múlnak el.

/Eörsi István ford./

Iskolakezdés régen és most

Régen a vakáció alatt azt sem tudták, merre járunk. Kajálni mindig hazamentünk, de mindig máshoz haza: ha a pizsamaosztásnál stimmelt a létszám, már az is elegendő volt. Azt sem tudtuk, ki lesz az osztálytársunk, tanítónk, pedellusunk. Sebes volt a térdünk, vasalt a ruhánk, de még nem volt hozzá nyakkendőnk, azt az év végén kaptuk, kéket. Esetleg az iskola kapujáig elkísértek minket, de onnantól fogva csak akkor jöttek arra a szüleink, ha nagyon kellett. Leckét a konyhaasztalon írtunk. A Centrumban vagy háromféle iskolatáskát lehetett kapni, ha szerencsések voltunk, a többiek a másik kettőt preferálták. De valójában nem számított. Iskolaköpeny kétféle volt, a műanyag és a karton, a műanyagot választottuk, mert az nézett ki eggyel jobban. Az uzsonnákat szalvétába csomagolták, a tankönyveket kék papírba, piros szélű vinyettával. Mindegyiket, kivétel nélkül, hogy még esélyed se legyen megkülönböztetni őket. Amúgy mindenkinek mindene egyforma volt. Tovább megyek: a menzán is ugyanaz volt minden iskolában, és a tökfőzelék kivételével mindent megettünk. A szüleinknek fogalma sem volt a tantervről, az oktatási irányelvekről vagy a tanítási módszerekről, éppen ezért a tanárnak mindenben igaza volt, még akkor is, ha nem. Olyat nem ismertünk, hogy nem írjuk meg a leckét. Írásunk ronda volt, és eltelt vagy 2 hónap, mire rájöttek, hogy azért, mert nem látunk jól, szemüveg kell. Kérdéseink nem voltak, a válaszokat készen kaptuk. Az udvaron rengeteget játszottunk. Iskola után is rengeteget játszottunk, Aztán egyre kevesebbet. Az iskolakezdést nem ünnepeltük meg, természetes volt, ráadásul úgyis minden vasárnap rántott hús volt, miben különbözött volna. Szerettük a tanító nénit, akkor is, ha nem. Szerettük az iskolát, akkor is, ha nem. Elvöltünk. Semmi extra.

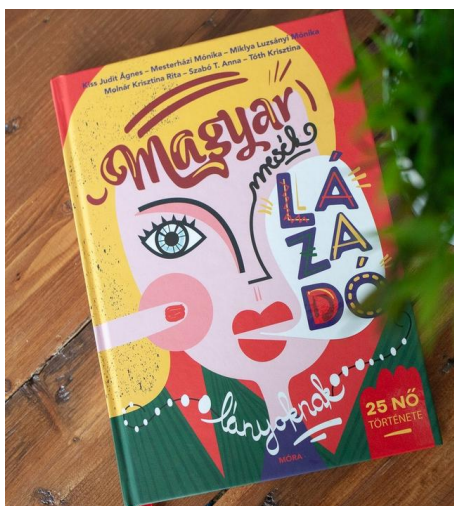
Most már két héttel az iskolakezdés előtt megkezdődik a tréningezés: korán kelünk, korán fekszünk, hogy szokja az a gyerek. Pontosan tudjuk, ki lesz az osztályfőnöke, minden releváns személyi adatával és elérhetőségével rendelkezünk, az iskolát már kívül-belül megvizsgáltuk, először a Google segítségével, aztán természetesen személyesen is. Az osztálytársak szüleivel már az ismerkedő szülői óta tartjuk a kapcsolatot, zárt Fb-csoportunk is van. A tanulósarok kialakítását hosszas tervezés előzte meg, és gondos kialakítás során nyerte el végső állapotát, minden ergonómiai és pszichológiai követelménynek megfelelően. Az uzsonnás doboz nem tartalmaz dpa-t, és hetekkel sulikezdés előtt a megfelelő tápértékű és vitamintartalmú tízóráik között böngészünk. Már két petíciót írtunk a menza miatt, az ügyvéd apuka fogalmazta meg. A marketinges anyuka egyenpólót nyomtatott a cégénél a skacoknak. Pontosan tisztában vagyunk a tantervvel és a tanrenddel, ennyire talán még a pedagógusok sincsenek képben. Az évnyitóra az egész család elmegy, utána ünnepi ebéd és ajándékátadás. Az iskolafelszerelések megvásárlása egy kínszenvedés: nekünk a pénztárcánk rinyál kétségbeesetten, a gyerekek meg semmi se jó, pedig mindenből hatszáz variáció létezik. Részt vettünk már diszkalkulia, diszgráfia, látás- és érzékelés szűrésen, az iskola-

érettségig is megfelelt a gyerek. Komplettn táblázatunk van az iskola utáni elfoglaltságok lehetőségéről, amely átfordul majd napirendbe. A gyereknél telefon van, de úgyis érte megyünk minden nap. Tele vagyunk kíváncsisággal, kérdésekkel, csak azt nem értjük, hogy a lelkesedésünk miért nem ragad át a gyerekekre, pedig mi mindent megteszünk, hogy megkönnyítsük számukra az iskolakezdést. (mmi, 2014)

Könyvajánló

A Móra kiadó Magyar mesék lázadó lányoknak című könyve egy hiánypótló, leginkább kiskamaszoknak szánt alkotás. Rövid meséket tartalmaz magyar vagy magyar kultúrkörben tevékenykedő nőkről – Árpádházi Szent Erzsébettől Péterfy Boriig –, akik nélkül a magyar kultúra nem lenne az, ami, sőt akik nem ritkán a művészet és a tudomány területén is megváltoztatták a világot. Minden fiatalnak érdemes (lenne) tudnia, min ment keresztül Zrínyi Ilona vagy első orvosnőnk, Hugonnai Vilma...

Nagyszerű példaképek lennének a napi gondjaink fölött tűnődve, mert örülhetnénk, hogy nem akkora ellenszélben kell élnünk, mint nekik. Ki volt Gobbi Hilda vagy Vendl Mária? – sokan már ezt sem tudják... Tündökletes nők, akiknek zsenialitását, életművük értékét az akaraterejük, rendíthetetlenségük és állhatatosságuk alapozta meg. Erkölcsi fölényük és intelligenciájuk ezer éven át kevés volt ahhoz, hogy őket mint értékteremtő honfitársainkat a férfiak elismerjék. Sajnos a mai közállapotokról, közérzetről és közgondolkodásról is sokat elárul az, hogy egy ilyen könyvnek a harmadik évezredben lehet és kell létrejönnie.

Egyedülálló az a tény is, hogy a kötet megjelenését a Könyvmecénás program révén több mint háromszázan támogatták. Ez is legalább olyan hősiesség, mint a könyvben olvasható portrék hőseinek cselekedetei. Tragikus azonban, hogy a támogatók névsorában csupán alig egy tucat férfinév található...

Ezért, a kötet címével ellentétben, az eljövendő generációk fiúinak kellene e könyvet kötelezővé tenni. Hiába a női büszkeség, öntudat és önérvényesítő erő, ha újratermelődik a férfiúi gőg és ignorancia... De ez már egy másik mese, melynek boldog végéhez hozzájárulhat e könyv

Nők és elsőik...

Kronberger Lili Szentgyörgyi Imréné (1890 – 1974) a magyar sport első, hivatalos világbajnoknője. 14 évesen már elindult a hazai versenyeken. Ekkor még kevés volt a női versenyző, így a férfiakkal együtt vetélkedett. 1906-ban, 16 évesen bronzérmert szerzett a svájci Davosban megrendezett első női műkorcsolya világbajnokságon. Ezt az eredményt megismételte egy év múlva Bécsben, majd 1908-ban a németországi Tropauban rendezett világbajnokságon már a dobogó legfelső fokára léphetett. Ezután 1909-ben a budapesti, 1910-ben a berlini, 1911-ben a bécsi műkorcsolya világbajnokságon is győzött. 1910-ben feleségül ment Szentgyörgyi Imréhez, a magyar korcsolyasport egyik vezetőjéhez. Férje és Kodály Zoltán segítségével a műkorcsolya sport egyik nagy újítását találta ki: a komponált zenére történő, művészi orientációjú műkorcsolya gyakorlatok bemutatását. Az 1911-es bécsi műkorcsolya világbajnokságon elsőként – és egyedülként – mutatja be gyakorlatát zenére. 1911-es visszavonulása után helyét az aradi születésű Méray-Horváth Opika (1889-1977) vette át, aki 1912-ben a davosi, 1913-ban a stockholmi majd 1914-ben a St. Moritzban megtartott világbajnokságon is elvitte a pálmát. Opika sikersorozatának az első világháború miatt elmaradó versenyek vetettek véget.

Vendl Mária Dudich Endréné (1890 – 1945) erdélyi származású tudósunk példaképe geológiát tanuló bátyja volt. Érettségi vizsgája után 1908-ban ő is testvére nyomdokain haladva kezdte meg egyetemi tanulmányait, mineralógussá képezve magát. Középiskolai tanári és bölcsészdoktori oklevelet szerzett, diplomamunkáját egyetemi pályadíjjal jutalmazták. Ezután a lőcsei, majd a szombathelyi gimnáziumban tanított. Felfigyelve tevékenységére 1920-ban a Magyar Nemzeti Múzeum ásványtárában ajánlottak fel neki állást, így őt tekinthetjük az első magyar kutatónőnek. Férje a múzeum állattárának tanára, Dudich Endre, a későbbi jeles zoológus lett. Munkássága elsősorban a hazai és külföldi ásványok kristálytani vizsgálatára összpontosult, különösen kalcitvizsgálatai voltak jelentősek. 1925-ben az első női szerző volt, akinek munkáit bemutatták a Magyar Tudományos Akadémia ülésein, és külföldi szaklapokban is megjelentek írásai. 40 évesen az első nőként egyetemi magántanárrá nevezik ki Debrecenben, 11 évvel később pedig az egyetem rendes, főállású tanára lett. Ő az első nő hazánkban, aki tudományos fokozatot ért el, családjában Aladár bátyja, Miklós öccse és férje, Dudich Endre után a negyedik egyetemi tanár.

Heltai Jenő: Ősz

Nyomon kísér az éjszakában
Valami halk, sejtelmes ének.
A csöndességben az öreg fák
Egymásnak titkokat mesélnek.

Szelíden egymáshoz simulnak
A mesemondó, karcsú ágak
És mintha mindnek lelke volna,
Suttognak, sírnak, muzsikálnak.
Majd elhallgatnak. Bántja őket
Az őszi éjjel szörnyű csendje
S reszketve, félve összebújnak,
Mintha a lelkük dideregne.

A szél suhogva vág közénk,
A sok levél sóhajtva rezdül -
A hervadás fehér tündére
Most megy az éjszakán keresztül.

Juhász Gyula: Szeptember aranya

Pirkad a lomb, nyaram elmúlt,
Elmúlt epedve nyaram,
A hold bőség-szarujában
Szeptember aranya van.

Ez a nyár volt a legszebb,
Mert legszomorúbb nekem.
Elmúlt. Most eldalolom majd
Szeptember éjjeleken.

Mert ez az én sorsom, üdvöm,
Tűnőben szép a nyaram,
Mikor a holdon, a szőkén,
Szeptember aranya van.

Gárdonyi Géza: Szeptember

Elnémult a rigó. Az estéli csöndben
az őszi bogár szomorú pri-pri dala szól már.
A távoli szőlőkben panaszolja szüntelen:
elmúlt, odavan a nyár, a meleg nyár.

Így változik búsra az én hegedűm is:
fejemre az ősz dere, az ősz dere száll.
Gazdagon érik a szőlőm, telve a csűr is,
de pri-pri: odavan a nyár, – a nyár...

Geisz László: Őszi vers

Ősz kószál a dombokon,
rozsdabarna lombokon
szellő lebben, ringató.
Búcsúzik a nyárutó.

Fényevesztett subáját,
fák lehullott ruháját
fújja a szél, táncra kél.
Hajnaltájban jő a dér.

Hordóban a hegy leve,
már pihenni kellene.
Meg is tenném, nem lehet.
Meg kell várni a telet.

Fél árbócon lóg a nap,
golyák szárnyat bontanak.
Eső koppan, hallgatom,
őszre zárom ablakom.

Tóth Árpád: Őszi kérdés

Jártál-e mostanában a csendes tarlón este,
Mikor csillaggal ékes a roppant, tiszta tér,
S nagy, lassú szekerek ballagnak haza, messze,
S róluk a szénaillat meghalni visszatér?

És fájt-e, amíg nézted a nyárfást révedezve,
Hogy reszket agg fejük, az ezüstösfehér,
S hogy édes életednek újra egy éve veszve,
Mert viszi már szeptember, a nagy szénásszekér?

S ültél-e elfáradva kemény, útmenti kőre,
Merőn bámulva vissza az elvakúlt időkbe
És feldöbbenve: jaj! ha most ledőlnél halva!

S eszméltél-e fel árván az éji hidegen,
Mikor a késő szellő, mint kósza, idegen
Eb, lábadohoz simúlt s bús kezeidet nyalta?

Wass Albert: Te és a világ – Gazdagság és szegénység

Nincs vagyoned? Nincs házad, telked, értékes tárgyaid? Nincs pénzed? A rigónak sincsen. Mégis ő a legvidámabb teremtes. Igaz, neki nem kell cipő és nem kell ruha. Étélért sem fizet, csak füttyel. Lakásért sem fizet. Fiait ingyen tanítja az erdő. A rigónak könnyű, mondod, és igazad van. A rigónak valóban könnyű. Ő ma is úgy él, ahogy Isten annak idején elindította az első rigót. Mi nem úgy élünk. Az első ember nem tudta még, mi a vagyon. És hiszem, hogy boldog volt mégis. Pedig az első ember nehezen élt. Gondold csak el. Bunkóval védekezett a vadállatok ellen. Bőrüket maga húzta le, maga készítette ruhát és lábbelit belőlük. Barlangban lakott és mohán aludt. Nem volt villanyvilágítása. Semmije sem volt. Mégis, azt hiszem, szerette az életet. Örvendett a szélnek és a napnak. A levegőnek. Annak, hogy egészséges, és ha fáradt volt, annak, hogy lefekhet a mohára pihenni. ... És mert gazdagnak érezte magát, gazdag is volt.

Erről eszembe jut, hogy ismertem embereket, akik palotában laktak, naponta új ruhát vehettek magukra, azt ettek, ami eszükbe jutott, halomban állt körülöttük a vagyon, gyáraik voltak és bankbetétjeik és mégis folyamatosan töprengtek, törték a fejüket, beleőszültek a gondba, mert mindenáron azt akarták, hogy még többjük legyen. Voltak ugyanis emberek, akiknek még több gyáruk volt és még több bankbetétjük. Szegényeknek érezték magukat azok mellett, és mivel szegényeknek érezték magukat, szegények is voltak. ... Nem értek rá örvendeni a napfénynek, a víznek, a levegőnek, a virágoknak, az ételnek. Nem értek rá egyszerűen, mert éjjel-nappal gondok között futkostak, hogy miképpen szerezhethének még több pénzt. Mert ami volt, azt kevésnek érezték.

Gazdag akarsz lenni? Gondolj a rigóra és az őseemberre. Gondolj arra, hogy meztelenül jöttél erre a világra és meztelenül térsz belőle vissza. Vendég vagy ezen a földön. Akinek van öröme az életben: gazdag. Ha nincsen öröme benne: szegény.

Tanulj meg tehát örvendeni. Vendég vagy a világban és ez a világ szép vendégfogadó. Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virága, rengeteg sok. ...

Nem győzöm eleget mondani: tanulj meg örvendeni. Annak, hogy élsz. S mert élsz: gazdag lehetsz.

Wass Albert: Ha jönne egy fecske ...

Ha jönne egy fecske,
ezüstité fázott téli tájakon,
mikor legjobban fáj a fájdalom,
mikor a szívek alig-alig vernek,
én azt hiszem:
kizöldülnének az erdélyi kertek...

Hiszen olyan kevés is kell nekünk,
hogy az arcunk egy kissé felderüljön.
A szív? A szív az hamar állna táncra,
csak lenne, aki hegedüljön!
Én azt hiszem: ha jönne egy fecske,
akkor, amikor senki se várja:
tavaszt csinálna!

Játszótéren - Nényei Borbála mini drámája ☺

- Ne haragudj, lehuppanhatok ide melléd?
- Nyugodtan. De vigyázz, kérlek, hogy szét ne taposd a homokváramat! Pont most lett kész.
- Igyekszem, csak hát nehéz ebben a pelenkában leülni...Hopp, sikerült!
- De azért a vizes árkot sikerült szétbarmolnod.
- Bocsánat, mostantól meg se mozdulok, oké? Mit szólnál, ha én is építenék ide egy tornyot? Nagyon megihletett a műved.
- Hát jobban örülnék, ha az alapszerkezetbe nem nyúlnál bele. De egy gazdasági melléképületet esetleg..?
- Oké, köszí! Te hány éves vagy?
- Kettő. Te?
- Én még csak másfél. Fú, én el se tudom képzelni, milyen lehet kétévesnek lenni! Még annyira távoli.
- Te, figyelj, hát van előnye is, meg hátránya is. Nagyobb az elvárás, több a stressz, másfelől viszont nagyobb a szabadság is, a szülők némileg jobban tolerálják a személyiséged integritását, érted?
- Egyáltalán nem! De tök jól hangzik!
- Akkor másképp fogalmazok: engedik, hogy Kisvakondot nézzél, akár egyedül is.
- Komolyan?! Hát ez szuper! Nekem még nem engedik, mert azt olvasták, hogy korai.
- Szent Isten, máglyára az egész gyereknevelési szakirodalommal! Teljesen meghülyíti őket, aztán mi isszuk a levét! Megáll az ész.
- Én különben apámmal vagyok itt a játszón. Látod, az a lézengő öltönyös a mászóka mellett!
- Aha, látom. Könnyű kiszúrni, ő az egyetlen férfi. Én anyukámmal jöttem. Ott ül, barna mackónadrágban.
- Aranyosnak látszik.
- Az is. Csak mostanában egy kicsit olyan zaklatott szegény. Szerintem többet is eszik, mint kéne, és aztán meg siránkozik apukámnak, hogy kövér...Nézd már, megint eszi a tízórait! Komolyan mondom, már nem tudom, mit csináljak vele. Egy perc nyugtom sincs! Oda kell totyognom, ne haragudj, vigyázol addig a cuccaimra?
- Persze, menj csak!
- Na, mit gondolsz, mit evett? Természetesen a vaníliás karikát falta be.
- Na ja, ő is tudja, mi a jó. Láttam, hogy hisztiztél, megharaptad a kezét, aztán a földre vetted magad... Olyan jó kis reflexei vannak, büszke lehetnél rá! Rögtön elkapott, nem verted be a fejedet a pad szélébe. Tudod, milyen anyukákat látok itt néha? Csak ülnek a padon és olvasnak! Érted? Szándékosan elhoz egy könyvet, hogy saját magának szerezzen örömet! Elképesztő. Te viszont szerintem nagyon jól neveled az anyukádat. Tökre látszik rajta, hogy van otthon kontroll!

- Azt mondod? Pedig nekem gyakran van lelkiismeret-furdalásom miatta, tudod? Fogalmam sincs, mi lesz vele, ha én óvodába megyek! Olyan kis önállóan. Más anyukák sokkal talpraesettebbek. Őt meg csak az érdekli, ami velem kapcsolatos: rá van kattantva a bébiélettípusokra, pelenkamárkákra...
- Na jó, de az sem megoldás, ha otthon maradsz még egy évet vele! Előbb-utóbb akkor is a saját lábára kell állnia, vissza kell térnie a munka világába. Ne vádold már magad mindenért, abba beleroppansz! Annak, hogy ő milyen lett, csak egy része a te munkád, a másik fele genetika..
- Jaj, nagyon megnyugtatsz! Mert én néha már olyan ideges vagyok miatta, aludni se tudok, csak emésztetem magam éjszakákon át.
- Olyankor tudod, mit csinálj? Másszál be az alvómaciddal a szülők közé az ágyba. Baromira oldja a szorongást!
- Mondasz valamit. És a te apukád? Ő nem labilis?
- Hát, inkább azt mondanám, hogy kicsit szétszórt. Nézd meg, most is épp elkapott egy másik gyereket a csúszda alján! Istenem, nem bírja megjegyezni, melyik vagyok én. Bocsáss meg, muszáj lesz üvöltésben kitörnöm, mielőtt hazaviszi a másik gyereket. Áááááááááááááááááááááá!
- Ennyi?
- Aha, szerintem elég lesz. Már meg is látott... most ránéz a kezében levő gyerekre... hopp, leesik neki, hogy nem én vagyok.... leteszi, bocsánatot kér a síró anyukától... Oké, elindult erre.
- Jaj, látod, ez az egész napos strapa!
- Bizony ám. Estére az ember alig várja, hogy beemeljék a rácsos ágyba. És másnap kezdődik minden előlről! Ó, de bocsáss meg, most be kell fejeznünk, bekakiltam. És apukám is mindjárt ideér.
- Szó se róla, nekem is tele a pelenkám! Örülök, hogy találkoztunk. Jó volt kicsit elbeszélgetni – néha olyan egyedül érzi magát az ember a problémáival.
- Kitartás! Már ott a fény az alagút végén: felnövünk!
- A próféta beszéljen belőled, barátom! Szerbusz.
- Szerbusz, kérek.

Végh György: Egy vagy velem

Ó, hányszor mondtad: összetartozunk,
mint két cipő s a csillag és az éj -
mert elválaszthatatlanok vagyunk,
akár a szenvedés s a szenvedély.

Közös már mindenünk, egy vagy velem:
te mondd ki, mit megfogalmazok -
hajam sokszor hajadként lengetem
s arcfintorom gyakran arcfintorod.

Lásd, mindened szegényebb nélkülem:
az életedhez én vagyok a só -
s ízetlen nélküled már étetem,
mit inkább csak otthagyni volna jó.

Fák, fák nélkül oly elhagyott a táj,
díszítsd magaddal mindig életem -
a föld virágok nélkül oly kopár;
díszítsd föl, Eszter, életed velem.

Falcsik Mari: Verzió

uram ha most kapna formát a portré
nem kéne már a harcos főszerep
kalandregény sem érdekelne többé
más oldalamról ismerhetne meg
ezúttal kép lennék aranyló homályos
hulló delfti csönd: így illenék magához

őrizne ház: nyugalma vérré válna
áldott meleggé: eltelnék vele
tükröm magát mutatná háttal állva
ahogy künn tépi férfisors szele
dühödten csapkodna nagykabátja szárnya
nem nagyon tudnám miféle vész cibálja

visszfényben ülnék nem telnék a gonddal
mikor belépne házunk ajtaján
bólintanék derengő szép mosollyal
fejem munkámra visszahajtanám
nyugodtan várhatnék sőt értő fölénnyel
míg fénykörömbe úzná a néma éjjel

Berényi Mihály: Valójában így volt ☺

Amint tudjuk, Isten előbb
Évát, a nőt alkotta meg.
Mihelyst kész lett, felkiáltott:
„Hú! Az angyalát! Ez remek!”

Rövid idő elteltével
változott a véleménye.
Mit ér azzal, ha Éva a
világ legszebb teremtménye?

Folyton dicsérnie kellett;
Éva ezt megkövetelte.
„Persze hogy szép vagy! Hát persze!
Mint májusban a napkelte.”

Kár volt ezt a szép hónapot
az Úrnak emlegetnie!
„Nézd, Uram, a ruhatáram!”
Megnézte. Hát nincs semmije!

Ennél a résznél jó Urunk
megelégette az Évát.
„Miért én dicsérjem folyton?!
És kevesli a fügefát!

Teremtek neki valakit.
Az majd éjjel-nappal bókol,
s hozza a divatos cuccot
cipőboltból, ruhaboltból.”

Az Úr sebtében, ott nyomban
hebehurgyán nekilátott,
s mindenféle maradékból
összezsapta az Ádámot

„Jaj, de csúf vagy! – mondogatta.
Hogy boldogul ez a nőknél?
Most már mindegy! Na de talán
egy fokkal szebb az ördögnél.”

Faragatlan volt az Ádám,
s hogy odavolt érte Éva!
„Uram! Ezt mind nekem adod?
Tényleg? Csakugyan? Nem tréfa?”

Az Úr komolyan gondolta,
de Éva már korán reggel
dörömbölt az Úr ajtaján:
„Vedd vissza, Uram! Ez nem kell!

Iszik, mint a kefekötő!
Pénzt haza egyszer sem hozott!
Az ördög bibliájára
költötte el az átkozott!”

„Garanciális! – szólt az Úr.
Mit tehetek? Visszaveszem.
Pedig, nézd! De szép nagy mafla!
De ne vitatkozzunk ezen!”

Nem tudom, pontosan mikor,
naptár akkor nem létezett,
talán két-három nap múlva
Éva megint megérkezett.

„Uram! Elnézésed kérem!
Nem bírom tovább nélküle!
Hagyom, hogyha néha becsíp!
Bármilyen kajla a füle.

Csak neki csicsereghetek,
s ha netán van egy szép rongyom,
ő vesz észre hébe-hóba:
Jé, de szép vagy, kis porontyom!”

Az Úr itt már közbevágot.
„Jól van! Elég! Elviheted!
Meggondoltad alaposan?
Rámegy az egész életed!

Jó az, ha szegény Ádámkád
minden fityinget rád költhet?”
„Persze! Gyere, drágám! Menjünk!
Benépesítjük a Földet!” (2018.03.23.)

V I C C O L D A L

Bemegy a páciens a pszichológushoz, kényelembe helyezi magát a díványon. Az orvos megkezdi a beszélgetést:

- Nos, akkor kezdje a legelején!
- Először is, megteremtettem a világot...

Az osztályvezető főorvos behívhatja az elmebeteg ápolót a szobájába.

- Nos, Kovács úr, Ön teljesen meggyógyult, elhagyhatja az intézetet. Mi az, nem is örül?
- Most minek örüljek? Hogy tavaly még én voltam Napóleon, most meg csak Kovács Jenő leszek?

Egy cseh férfi, miután elkezdett romlani a szeme, elmegy a szemorvoshoz. A szemész mutatja neki a szokásos szemvizsgáló táblát, a következő betűkkel: "CVKPNWXSCZ".

- El tudja olvasni? - kérdi a doki.
- Hogy el tudom-e olvasni? - kérdi a páciens. - Már jártam is ebben a faluban!

A szemorvos hosszasan vizsgálja a beteget, majd megszólal:

- Már ne haragudjon uram, de hogy talált ide a rendelőbe?

Az állatorvos lebetegszik, és elmegy a házi orvosához.

- Mi a panasa? - kérdezi a doki.
- Nézze, én állatorvos vagyok. Én úgy gyógyítom a betegeimet, hogy nem kérdezek tőlük semmit, hiszen ők nem tudnak válaszolni. Maga erre nem képes?
- Dehogynem - válaszolja az orvos kis gondolkodás után. Szó nélkül megvizsgálja az állatorvost, majd átad neki egy receptet.- Tessék, ezt váltsa be!
- És ez hatni fog?
- Persze. Ha mégsem, akkor legfeljebb elaltatom...

Csörög a telefon a KGB központjában:

- Szeretném bejelenteni, hogy Igor Szergejevics a rendszer ellensége. Gyémántokat rejteget a tűzifájában!

A KGB azon nyomban kiszáll, felforgatják a pincét, de gyémántokat nem találnak. Hogy biztosak legyenek a dolgukban, egyesével átnézik a tűzifát, sőt mindegyiket széthasogatják, hátha azokban rejtették el a gyémántokat. Miután elmentek, csöng a telefon Igor Szergejevicsnél:

- Halló, Igor? Volt nálad a KGB?
- Igen.
- Felvágták a tűzifát?
- Igen.
- Akkor most te telefonálsz, fel kéne ásni a kertemet